

ARBEJDS- SKADE- STATISTIK 2019



INDHOLD

1. INDLEDNING	3
2. HOVEDRESULTATER	4
3. ARBEJDSULYKKER	5
3.1 ANTALLET AF ARBEJDSULYKKER FORDELT PÅ SKADENS ART	5
3.2 ANERKENDELSE OG AFVISNING I PERIODEN 2014-2019	6
3.3 ÅRSAGER TIL ARBEJDSULYKKER	7
4. ERHVERVSSYGDOMME	9
4.1 ERHVERVSSYGDOMME FORDELT PÅ ANTALLET AF SKADER	9
4.2 ANERKENDTE OG AFVISTE ANMELDTE ERHVERVSSYGDOMME	10
4.3 ÅRSAGER TIL ANMELDELSE AF ERHVERVSSYGDOMME I 2019	12
5. ERSTATNINGER	14
CIVILE SØGSMÅL	14
6. METODE	15

1. INDLEDNING

Hvert år udarbejder BUPL's Forbundscenter statistik over de arbejdsskader medlemmer får på arbejdet. Statistikken har til formål at afdække viden på arbejdsskadeområdet, at spotte nye tendenser samt at understøtte arbejdsmiljøindsatsen i BUPL.

Der leveres statistikmateriale til BUPL's hjemmeside, Børn & Unge, BUPL's Nyhedsbrev og Dagspressen. Endeligt anvendes statistikken til specifikke ad hoc analyser.

Målgruppen for udarbejdelsen af statistikken er primært BUPL's Forretningsudvalg, fagforeninger, medlemmer og journalister samt eksterne interessenter som medier og dagblade.

2. HOVEDRESULTATER

I 2019 har BUPL Forbund afsluttet 288 arbejdsskadesager.

NØGLETAL

- BUPL har en sagsmængde på ca. 600 verserende arbejdsskadesager
- BUPL har i alt afsluttet 288 sager i 2019, bestående af 196 arbejdsulykker og 92 anmeldte erhvervssygdomme

ARBEJDSULYKKER

- Arbejdsulykker fører generelt til skader i bevægeapparatet
- De hyppigste arbejdsulykker for pædagoger i 2019 fordelt på skadens art er ryg, hoved og knæskader samt psykiske reaktioner.
- Rygskader udgør 27 % af de afsluttede arbejdsulykkesager
- Anerkendelsesprocent på de afsluttede rygskader er 66 %
- De hyppigste årsager til arbejdsulykker er faldskader, skader sket i interaktion med børn og vold og trusler om vold
- 60 % af de afsluttede arbejdsulykker blev anerkendt i 2019.
- 46 % af de afsluttede arbejdsulykker blev afvist i 2019.
- I perioden 2014 – 2019 er anerkendelsesprocenten faldet fra 71 % til 60 %

ERHVERVSSYGDOMME

- Den hyppigste erhvervsbetingede arbejdsskade hos pædagoger er psykisk sygdom
- Psykiske erhvervssygdomme udgør 82 % af de afsluttede sager i 2019
- De øvrige erhvervssygdomme fordelt på skadens art er bl.a. hud-, ryg-, og skuldersygdomme
- Væsentligste årsager til erhvervssygdom er vold og trusler fra børn og unge, arbejdspress/arbejdstempo og samarbejdsproblemer
- 14 % af de afsluttede erhvervssygdomme blev anerkendt i 2019
- 74 % af de afsluttede erhvervssygdomme blev afvist i 2019

ERSTATNINGER

- 66.377.606 kroner i erstatning inklusiv erstatninger i erstatningsansvarssager i 2019
- 5.685.603 kroner kr. i godtgørelse for varigt mén i 2019
- 60.444.193 kroner kr. i erstatning for tab af erhvervsevne i 2019

3. ARBEJDSULYKKER

Dette afsnit indeholder statistik over afsluttede ulykkessager for pædagoger i 2019.

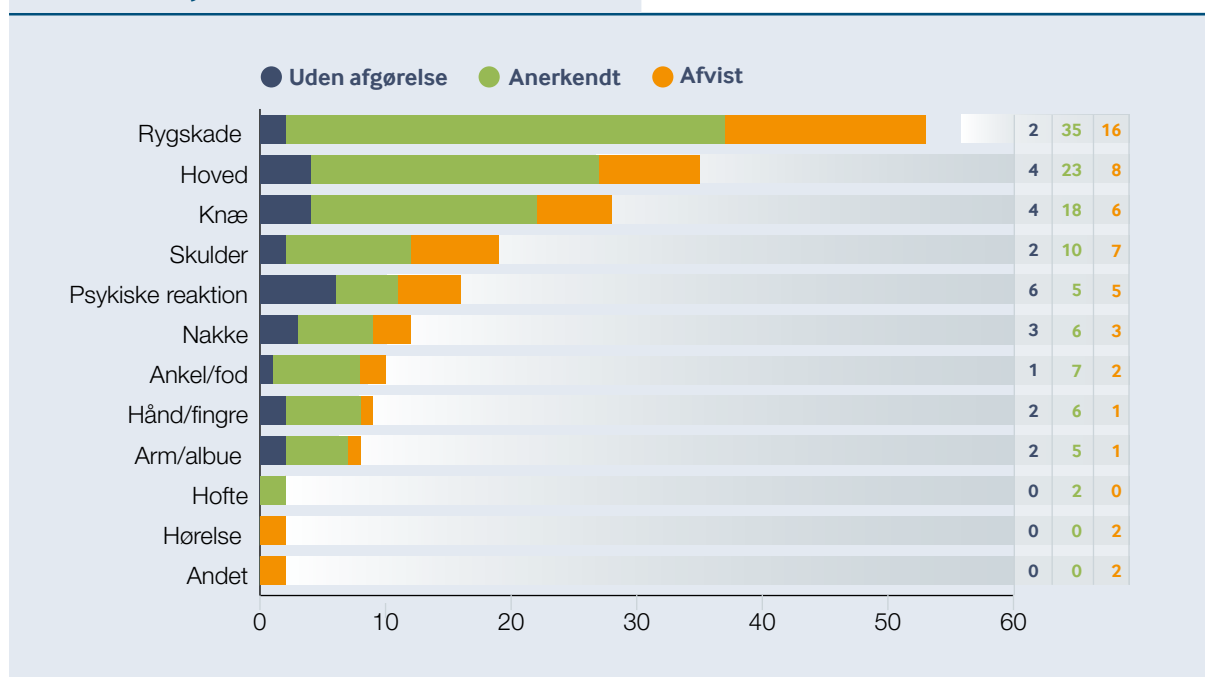
Definitionen på en arbejdsulykke er:

”En fysisk eller psykisk personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage¹. ”

3.1 ANTALLET AF ARBEJDSULYKKER FORDELT PÅ SKADENS ART

I 2019 har BUPL afsluttet 225 arbejdsulykkessager.

FIGUR 1: ARBEJDSULYKKER – SKADENS ART 2019



Kilde: BUPL, 2019.

De fleste arbejdsulykker medfører skader på bevægeapparatet f.eks. ryg, hoved og knæ.

De hyppigste arbejdsulykker blandt pædagoger er skader på ryggen. Ud af de 196 afsluttede arbejdsulykker er 53 af sagerne rygskader. Det svarer til 27 % af de afsluttede arbejdsulykker i 2019. Der er forskellige grunde til, at pædagoger kommer til skade med ryggen. Det skyldes f.eks. fald eller forskellige former for interaktion med børn.

Andelen af anerkendte arbejdsulykker er 60 %, hvilket svarer til 117 sager. Andelen af afviste sager er 27 % og det svarer til 53 sager mens 26 sager er afsluttet uden afgørelse.

1. Arbejdsskadelovgivningen § 6, stk. 1.

Antallet af anerkendte rygskader er 35, hvilket svarer til en anerkendelsesprocent på 66 % for rygskader. 16 rygskader er afviste og 2 sager er afsluttet uden afgørelse.

De næst hyppigste arbejdsulykker blandt pædagoger er hovedskader. Antallet af hovedskader for pædagoger er 35 svarende til 18 % af samtlige afsluttede arbejdsulykker i 2019. Antallet af anerkendte hovedskader er 23 svarende til 66 % af andelen af hovedskader.

Antallet af psykiske arbejdsulykker er 16 svarende til 8 % af samtlige afsluttede arbejdsulykker i 2019. Antallet af anerkendte psykiske skader er 5 svarende til 31 % af andelen af skader med psykisk reaktion.

3.2 ANERKENDELSE OG AFVISNING I PERIODEN 2014-2019

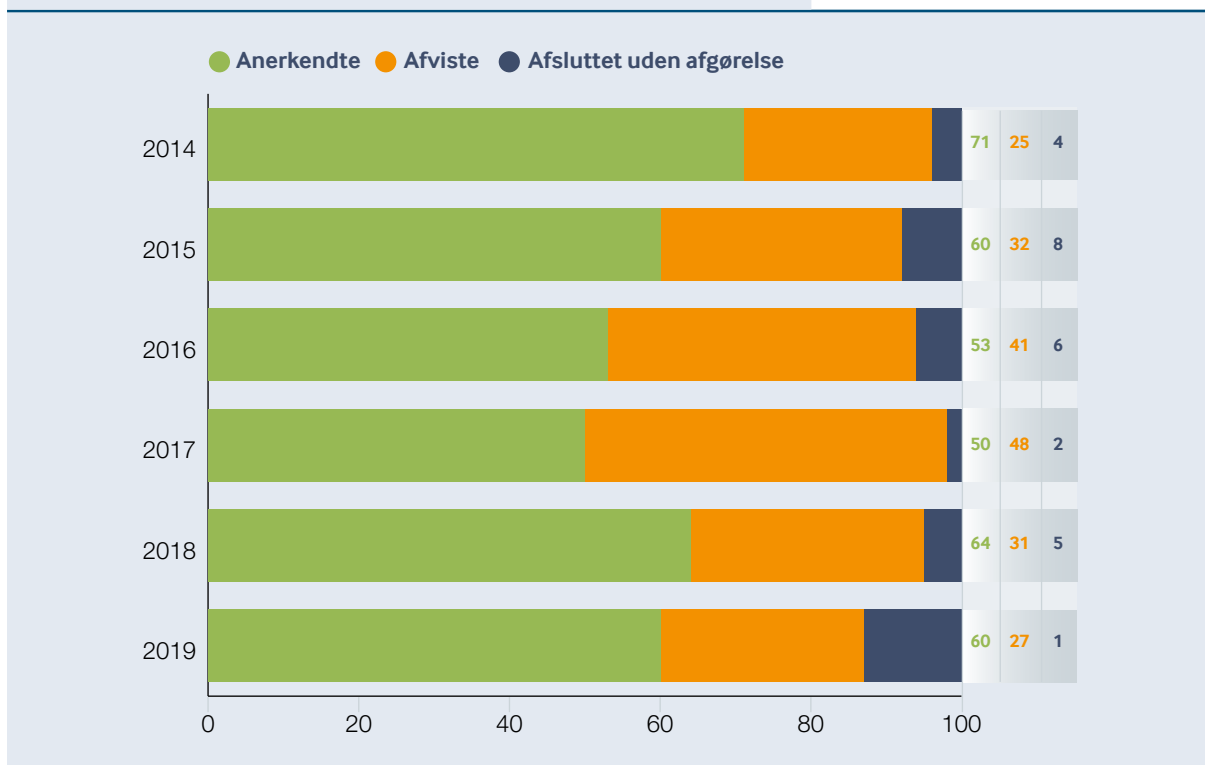
Anerkendte sager	Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderer, at medlemmets skade opfylder betingelserne for anerkendelse.
Afviste sager	Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderer, at medlemmets skade ikke opfylder betingelserne for anerkendelse.
Afsluttet uden afgørelse	Medlemmet ønsker ikke, at sagen behandles færdig, og den afsluttes uden afgørelse.

I 2019 er der afsluttet 196 arbejdsulykker, hvoraf 117 er anerkendte og 53 er afviste. Der er 26 sager, som er afsluttet uden afgørelse. Det betyder, at anerkendelsesprocenten for arbejdsulykker er faldet fra 71 % i 2014 til 60 % i 2019 (fig. 2, side 7).

I perioden fra 2014 til 2019 har der været en væsentlig stigning i andelen af afviste arbejdsulykker som toppede i 2017 og er tilbage på 27 % i 2019. Det skyldes hovedsagligt resultatet af højesteretsdommen af 8. november 2013².

2. U.2014.452H En lærer med svære forudbestående gener i ryggen i form af degenerative forandringer kom til skade med sin ryg på arbejdet, hvor hun fik gener i ryggen. Højesteret fandt det ikke dokumenteret, at skaden medførte en forværring af den kroniske ryglidelse i et omfang, der udgjorde en personskade.

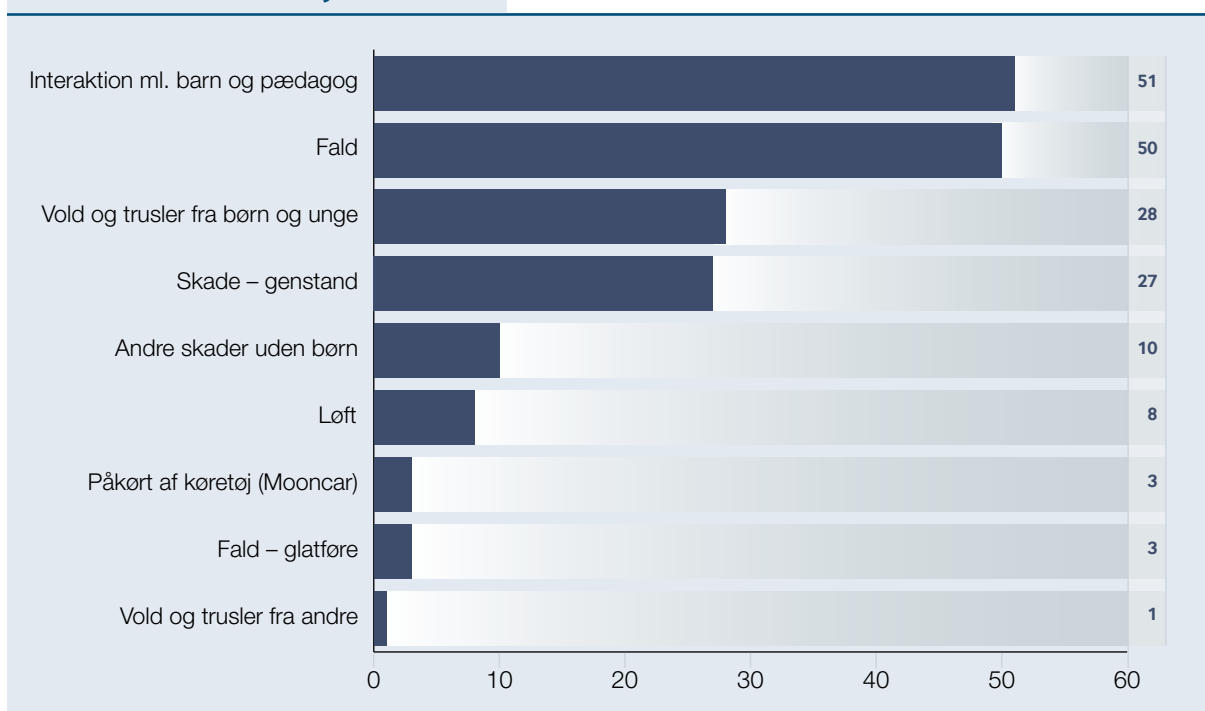
FIGUR 2: ANERKENDETE OG AFVISTE ULYKKESSAGER 2014-2019



3.3 ÅRSAGER TIL ARBEJDSULYKKER

De hyppigste årsager til arbejdsulykker er fald og skader opstået i interaktion mellem pædagog og barn. Det er f.eks. situationer hvor børn springer op, trækker eller hænger i pædagogen. Det kan også være i situationer, hvor pædagogen griber et barn og derved kommer til skade (figur 3).

FIGUR 3: ÅRSAG TIL ARBEJDSULYKKER



Den hyppigste årsag til at pædagoger kommer til skade på arbejdet er i forbindelse med interaktion mellem pædagog og barn. Antallet af ulykkessager er 51. Den næst hyppigste årsag til arbejdsulykker er faldskader. Antallet af faldskader i 2019 er 50 arbejdsulykker. Derudover er vold og trusler fra børn og unge en hyppig årsag til at pædagoger bliver udsat for arbejdsulykker. Antallet af arbejdsulykker i 2019 pga. vold og trusler fra børn og unge er 28 (fig.3 på side 7).

4. ERHVERVSSYGDOMME

Dette afsnit indeholder statistik over afsluttede sager om erhvervssygdomme i 2019.

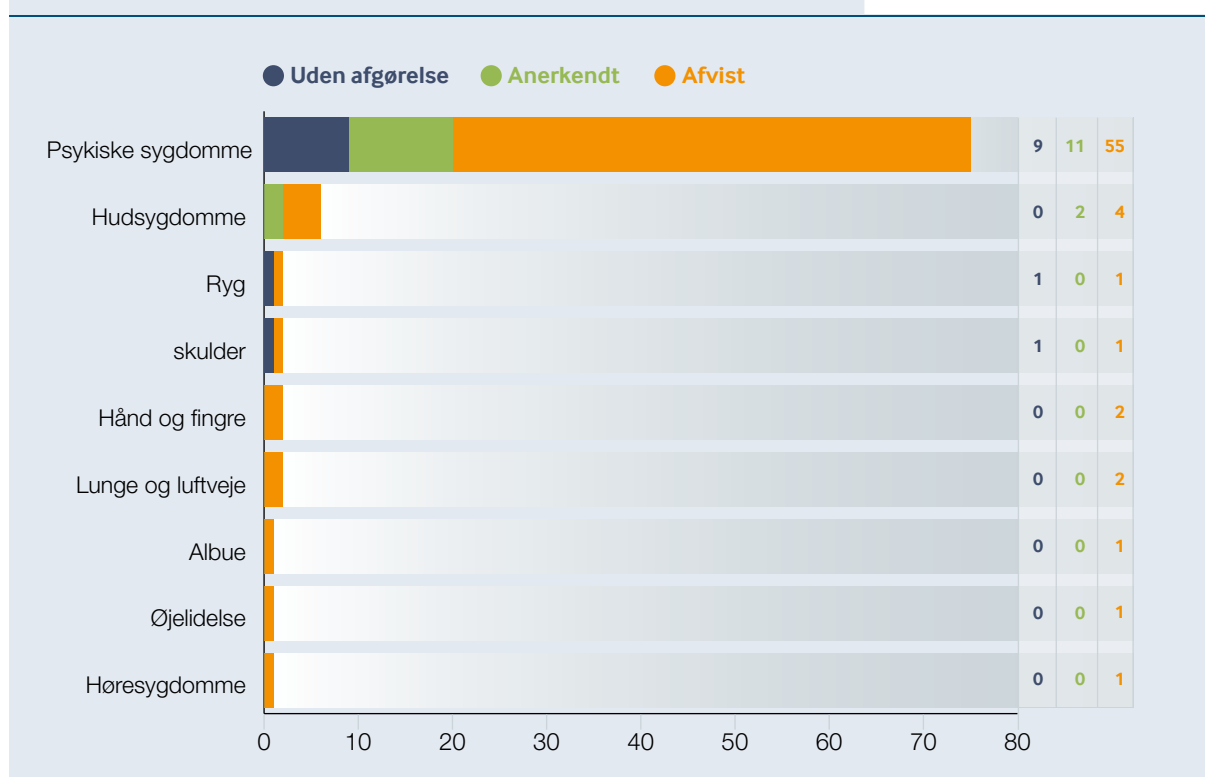
Definitionen på erhvervssygdomme er:

”Sygdomme, som efter medicinsk dokumentation er forårsaget af særlige påvirkninger, som bestemte persongrupper gennem deres arbejde eller de forhold, det foregår under, er udsat for i højere grad end personer uden sådant arbejde³. ”

4.1 ERHVERVSSYGDOMME FORDELT PÅ ANTALLET AF SKADER

I 2019 har BUPL afsluttet 92 sager om erhvervssygdomme. Figur 4 illustrerer antallet af afsluttede erhvervssygdomssager for pædagoger i 2019, fordelt på skadens art samt antallet af anerkendte og afviste sager.

FIGUR 4: ERHVERVSSYGDOMME FORDELT PÅ ANTALLET AF SKADER



Størstedelen af de afsluttede erhvervssygdomme er psykiske sygdomme. Ud af de afsluttede 92 erhvervssygdomssager er 75 sager psykiske sygdomme, hvilket svarer til cirka 82 % af andelen af afsluttede erhvervssygdomme.

Den primære årsag til de mange psykiske sygdomme er, at pædagoger er udsat for en lang række jobfaktorer, arbejdsvilkår og relationer på arbejdet, som i høj grad påvirker det psykiske arbejdsmiljø. Det er grunden til, at pædagoger hovedsagligt får psykiske sygdomme efter udsættelse for længerevarende belastninger på arbejdet.

3. Arbejdsskadesikringsloven, § 7, nr. 1 (uddrag).

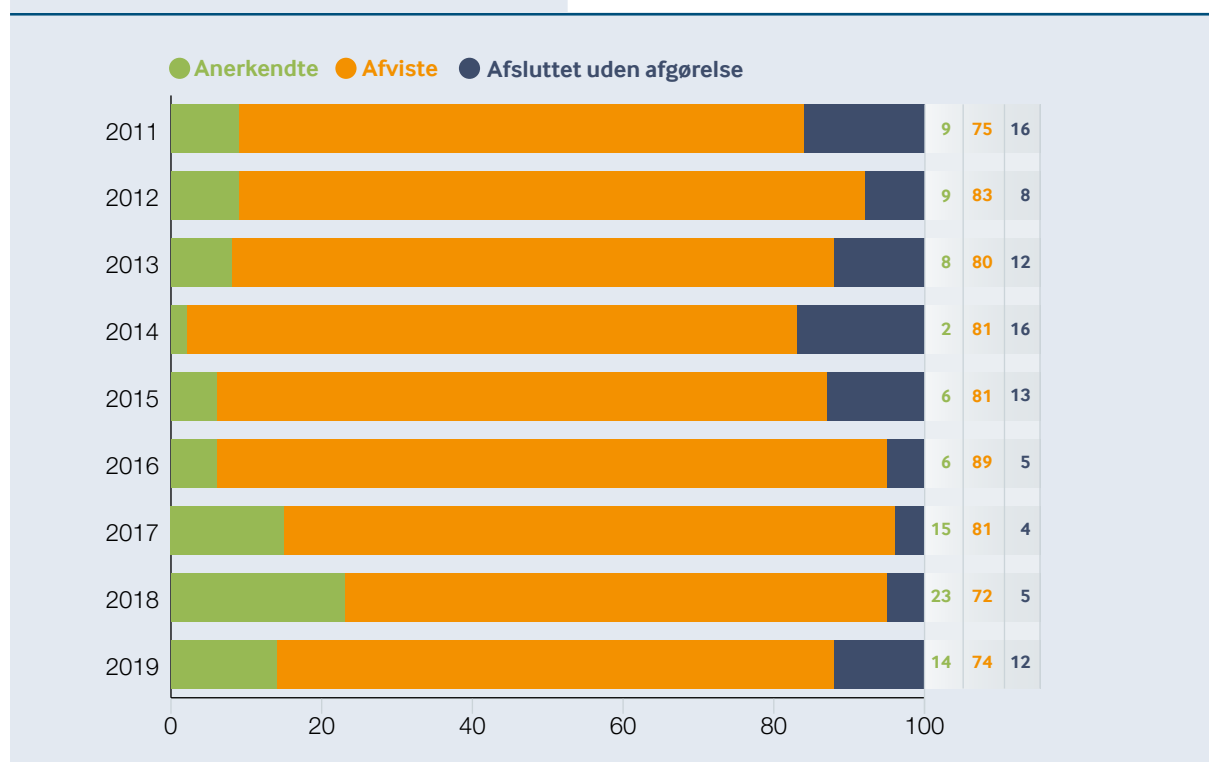
Derudover får pædagoger bl.a. også behandlet sager om hudsygdomme, ryggsygdomme, skulder- og høresygdomme som følge af længerevarende arbejdsbetingede belastninger.

Langt størstedelen af de afsluttede erhvervssygdomme er afvist, og det gælder både de psykiske- og fysiske sygdomme. Den primære årsag til at sagerne er afvist er, at kriterierne for belastningen ikke er opfyldt. For eksempel er kriteriet for at anerkende kroniske ryggsygdomme, at man minimum skal have løftet 8-10 tons dagligt i 8-10 år. Pædagoger opfylder ikke disse kriterier for belastning, selvom mange pædagoger dagligt udfører rygbelastende arbejde.

4.2 ANERKENDE OG AFVISTE ANMELDTE ERHVERVSSYGDOMME

Figur 6 illustrerer andelen af anerkendte og afviste erhvervssygdomssager og sager uden afgørelse i perioden fra 2011 til 2019.

FIGUR 5: ERHVERVSSYGDOMME 2011-2019



Det fremgår af figuren, at 14 % af de afsluttede erhvervssygdomme i 2019 er anerkendt. Det er i alt 13 anerkendte sager ud af 92 afsluttede erhvervssygdomssager. Andelen af afviste erhvervssygdomssager er 74 % og sager uden afgørelse er 12 %.

I perioden 2011 til 2019 er anerkendelsesprocenten steget fra 9 % til 14 %. Der er sket en lille stigning i anerkendelsesprocenten af erhvervssygdomme, men der er tilsvarende færre sager der afsluttes uden afgørelse og det er fortsat vanskeligt for pædagoger at få anerkendt både fysiske og psykiske erhvervssygdomme.

Hovedparten af alle sager om erhvervssygdomme bliver afvist. Andelen af de afviste erhvervssygdomssager afsluttet i 2019 udgør 74 % svarende til 68 sager. Det er alene en mindre del på 14 %, der bliver anerkendt, hvilket svarer til 13 erhvervssygdomssager.

Derved ses, at det ofte er de sager, hvor medlemmerne har været udsat for vold og trusler, der er blevet anerkendt som arbejdsskader.

De 13 anerkendte erhvervssygdomssager i 2019 drejer sig om 11 psykiske sygdomme og 2 hudsygdomme.

Krav til dokumentation

Hovedparten af anerkendte erhvervssygdomme er psykiske relaterede sygdomme i form af depression eller belastningsreaktion efter sagerne har været forelagt for Erhvervssygdomsudvalget. I disse sager er de psykiske symptomer opstået som følge af længerevarende udsættelse for vold og trusler om vold, fra børn og unge. Det er dog stadigvæk vanskeligt at få anerkendt den type sager.

Der er en række krav til dokumentation af arbejdsbelastningen og nedenstående punkter er forslag til hvilken dokumentation, man kan indhente:

- Arbejdsgivers bekræftelse af hændelser
- Vidneudsagn
- Skriftlige registreringer
- Politianmeldelser
- Mails, breve, sms'er, mødereferater, avisartikler og rapporter fra Arbejdstilsynet

Endelig skal der også være tidsmæssig sammenhæng mellem udsættelse for en relevant psykisk belastning og symptomdebut. Der indhentes man relevante lægejournaler.

Registreringer af vold

For at kunne anvende registreringerne af vold og trusler i det voldsforebyggende arbejde og i arbejds-skade sager, kan det være nødvendigt at registrere:

- Forekomsten, herunder antallet af voldsepisoder og hvilke former for vold, der forekommer.
- Omstændighederne, herunder hvor og hvornår voldsepisoderne opstår, hvad der skete før episoderne blev voldelige, og hvordan voldsepisoderne blev håndteret.

Registreringerne af voldsepisoder kan bruges til:

At indkredse voldens omfang, alvorlighed og karakter

Det er vigtigt at kende omfanget og alvorligheden af volden. Hvor mange voldsepisoder har der været i virksomheden? Er der tale om alvorlige eller mindre alvorlige voldsepisoder? Det er også vigtigt at indkredse, hvilke former for vold medarbejderne udsættes for. Er der tale om fysisk eller psykisk vold eller begge dele, og hvordan viser volden sig?

Der er flere forklaringer på, hvorfor det er vanskeligt for pædagoger at få anerkendt psykiske sygdomme. Udgangspunktet for at få anerkendt en erhvervssygdom er, at sygdommen står på fortegnelsen over erhvervssygdomme. Det er aktuelt kun sygdommene PTSD (posttraumatisk stress syndrom) og depression, der som psykiske diagnoser kan anerkendes efter erhvervssygdomsfortegnelsen, hvis de øvrige betingelser er opfyldt. Sygdommen depression er tillige kun gældende for personer, der har været udsat for exceptionelle belastninger under krigsdeltagelse.

Andre psykiske diagnoser som belastningsreaktion og depression (for ikke krigsdeltagere) kan eventuelt anerkendes uden for fortegnelsen efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, hvis der har været tale om en ekstraordinær psykisk arbejdsmæssig belastning.

Nogle af forklaringerne på, at pædagoger ikke kan få anerkendt en psykisk sygdom kan være på grund af:

- Manglende tidsmæssig sammenhæng mellem udviklingen af symptomer og påvirkningen
- At påvirkningen ikke har været tilstrækkelig belastende, som f.eks. lettere samarbejdsproblemer, omstruktureringer, almindelige afskedigelser og lignende
- At der mangler dokumentation for f.eks. mobning, vold og trusler

Eksempelvis kan mobning og vold være yderst vanskelig at bevise, såfremt der ikke er vidner til stede og hvis der ikke er skriftlig dokumentation. Ofte er det ikke tilstrækkeligt dokumenteret på grund af mangel på vidner eller skriftlige registreringer. Manglen på dokumentation kan også kompliceres ved, at pædagoger får nye arbejdsgivere eller relationen til ledelsen er vanskelig.

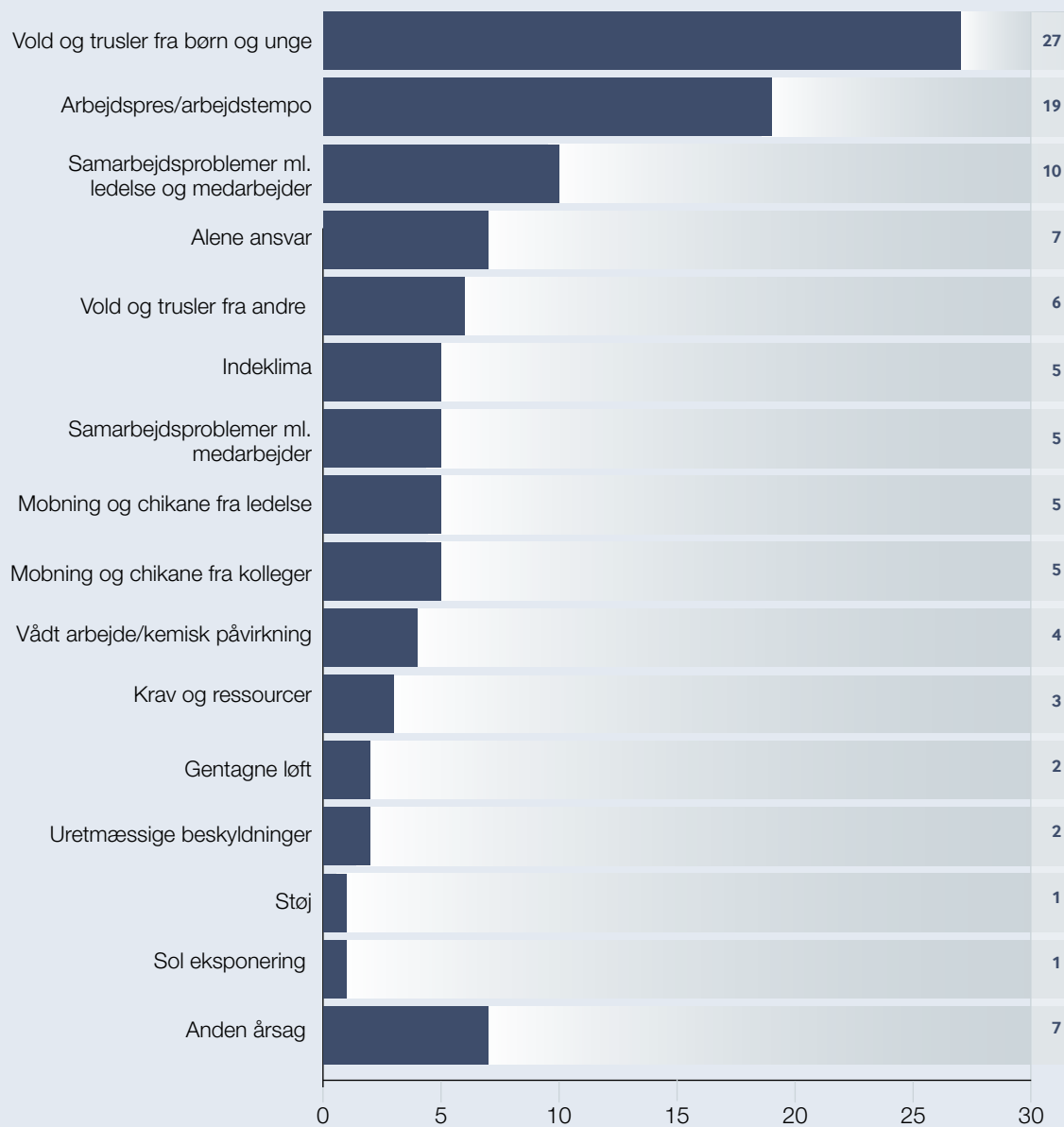
Det er vanskeligt at få tilføjet flere psykiske sygdomme på erhvervssygdomsfortegnelsen. Via forskning kan der skabes viden om sammenhænge mellem psykiske belastninger i arbejdet og psykiske sygdomme, der kan være med til, at flere psykiske sygdomme kommer på fortegnelsen.

4.3 ÅRSAGER TIL ANMELDELSE AF ERHVERVSSYGDOMME I 2019

De hyppigste årsager til, at pædagoger bliver syge af længerevarende arbejdsbetingede belastninger er vold og trusler fra børn og unge, stort arbejdspress og arbejdstempo og samarbejdsproblemer mellem ledelse og medarbejdere. Disse problemer kan skyldes pædagogernes arbejdsvilkår og dårligt psykisk arbejdsmiljø. Gentagne løft og støj er årsag til en del af de fysiske erhvervssygdomme.

Figur 6 ►►►

FIGUR 6: ÅRSAGER TIL ERHVERVSSYGDOMME 2019



5. ERSTATNINGER

Arbejdsskadede medlemmer i BUPL har i alt fået 66.377.606 kroner i erstatning inklusiv erstatninger i erstatningsansvarssager i 2019. Der er tilkendt 5.685.693 kr. i godtgørelse for varigt mén og 60.444.193 kr. i erstatning for erhvervsevnetab i 2019.

Hvad er varigt mén?	Medicinsk bedømmelse af den daglige ulempe i den personlige livsførelse, som en skade har medført. Varigt mén fastsættes på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til skadens forvoldte ulemper i den tilskadekomnes personlige livsførelse. Det vurderes ud fra følgerne af en skade. Arbejdsskadeloven giver ret til godtgørelse for varigt mén, hvis tilskadekomne, som følge af skaden har et varigt mén på mindst 5 %
Hvad er tab af erhvervsevne?	Tab af erhvervsevne betyder, at skaden har forringet den tilskadekomnes evne til at tjene penge ved arbejde. Arbejdsskadeloven giver ret til erstatning for tab af erhvervsevne, hvis tilskadekomne efter skaden har et tab af erhvervsevne på mindst 15 %

SKEMA 7: MÉN GODTGØRELSE 2019

Antal sager	80
Samlet beløb	5.685.603 kr.

Det fremgår af tallene i skema 7, at antallet af sager med mén godtgørelse er xxx med en samlet erstatningsbeløb på 5.685.603 kroner i 2019.

SKEMA 8: TAB AF ERHVERVSEVNE ERSTATNING 2019

Antal sager	31
Samlet beløb	60.444.193 kr.

Det fremgår af tallene i skema 8, at antallet af sager med erstatning for tab af erhvervsevne er xxx med en samlet erstatningsbeløb på 60.444.193 kroner i 2019.

CIVILE SØGSMÅL

BUPL fører også sager for medlemmer der har en arbejdsskadesag, hvori der er et arbejdsgiveransvar. I disse sager hjælper BUPL medlemmerne med at gøre krav på for eksempel svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste overfor arbejdsgivernes forsikringselskab i henhold til erstatningsansvarsloven. Derudover fører BUPL sager mod Ankestyrelsen.

SKEMA 9; CIVILE SØGSMÅL 2019

Antal sager	3
Samlet beløb	247.810 kr.

6. METODE

Statistikken er udformet på baggrund af antallet af afsluttede arbejdsskadesager i 2019 i BUPL. Der er et ukendt antal af arbejdsskadesager, som vedrører BUPL's medlemmer, hvor BUPL Forbund ikke bistår i sagen. Det skyldes, at ikke alle medlemmer retter henvendelse til BUPL med henblik på at få råd og vejledning i forhold til deres arbejdsskadesag. Statistikken er således alene udtryk for de afsluttede sager, som BUPL Forbund er involveret i.

Datamaterialet er indsamlet på baggrund af et skema, som BUPL udfylder efter hver afsluttet arbejdsskadesag. Afslutningsskemaet har gennem årene været justeret for at øge kvaliteten og for at tilvejebringe mere specifik viden på arbejdsskadeområdet i BUPL. Justeringen har haft den virkning, at nogle kategorier og årstal ikke er sammenlignelige. Til gengæld har BUPL på andre områder fået en mere specifik viden og et fornødent datagrundlag til at tilvejebringe statistik af højere kvalitet og anvendelighed.

